

Oponentský posudek bakalářské práce Barbory Malenínské Leoš Janáček, Šárka

Úkolem studentky bylo komplexní scénografické a kostýmní řešení opery. Autorka ve své práci dokládá způsob, jakým postupovala a jak se její názor na operu postupně vyvíjel, formuluje jasně a přesně.

V teoretické části nás seznamuje s historií amazonského mýtu o "ženské válce" od antického Řecka k odkazům v západoevropské kultuře i českých zemích až do konce 19.st. /Kosmas, Dalimil, Václav Hájek z Libočan, Prokop Šedivý, V.K.Klicpera, J.K.Tyl, F.Palacký, J.Zeyer/.

V další kapitole uvádí dřívější inscenace a to tak, že nejen popisuje, jak scény a kostýmy vypadaly, ale z dochované dokumentace - návrhů, fotografií a kritik se snaží vyčíst, jak byly inscenovány. Tento postup dokládá její snahu najít co nejvhodnější řešení a prostředky pro dnešní inscenování Šárky.

Na začátku obhajoby svého bakalářského projektu se zabývá vztahem mýtu a příběhu. Určuje si interpretační klíč pro svoji práci - nezdůrazňuje mýtičnost příběhu, jako hlavní téma volí nadčasový konflikt mezi muži a ženami v boji o moc. Proto prostor až minimalisticky abstrahuje. Kombinací různě širokých plechových ploch vytváří proměny jednotlivých prostředí. Hlavní chybu autorky vidím v tom, že svoji úvahu staví především na práci s textem – libretem, jak verzí Zeyerovou, tak definitivní Janáčkovou. Poněkud na okraji tak nechává hudební složku díla, která je však v tomto případě určující pro vytvoření fungujícího scénického tvaru. Proto se její výsledné řešení, jak scénografické tak kostýmní, ocitá v poněkud spekulativní rovině. Její zpracování dramatických situací opery je sice místy poetické /Šárčina zpověď k luně/, ale dramaticky vypjaté situace/ ubití Ctirada / nevyznívají přesvědčivě.

Stejně východisko volí i pro tvorbu kostýmů, zde se však ukazuje, že pouhá abstrakce není možná a proto je nucena konkretizovat. Pro rebelující ženy volí siluetu dámského prádla z první pol.19.st a vedle nich staví muže v uniformách, jejich tvarování však vychází z nacistických uniforem, které jsou doplněny čamarami .

Toto rozdělení světa žen a mužů, které se mívá v čase i ve funkčnosti, je příliš razantní a nelogické, nevytváří metaforický obraz.

Pokud má tvarování ženských kostýmů – prádlo = korzet+spodní dlouhé kalhoty jen sloužit k tomu, aby podtrhly ženskost a bezbranost, tak nejsou funkční v agresivních situacích.

Ráda bych se studentky zeptala, zda uvažovala i o jiném materiálu na plochy, které na scéně používá?

Stejně tak by mě zajímalo, jaká další východiska pro návrhy kostýmů mužů a

žen zvažovala?

Obávám se, že míra odmýtizování, se kterým autorka pracuje, je tak radikální a v případě kostýmů i zavádějící a samoučelná, že by se její vizuální podoba dostala do střetu s dramatickým obsahem Janáčkovy opery.

Studentka se snažila operu interpretovat a najít vhodné řešení pro její realizaci, napsala teoretickou práci, předložila návrhy scény i kostýmů, maketu, technickou dokumentaci a studii o technologickém zpracování kostýmů, splnila všechny požadavky, které jsou na bakalářskou práci kladeny. Největší problém spočívá v interpretaci prostoru scény a kostýmů a vztahem mezi východiskem pro pánské kostýmy, což jsou uniformy a dámské kostýmy, což je prádlo? V okamžiku realizace, kdy by autorka byla součástí inscenačním týmu spolu s režisérem, dramaturgem a dirigentem, by patrně ještě došlo k dalšímu vývoji jejích záměrů.

Práci doporučuji k obhajobě.

MgA. Dana Zábrodská - Hávová

V Praze 3.9. 2017